

УТВЪРДИЛ:.....
Декан на ИПФ доц. д-р инж. Н. Кръстев

КОНСПЕКТ
за
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО СПЕЦИАЛНОСТТА
на специалност „Педагогика“
образователно-квалификационна степен „Бакалавър“

1. Научен статут на педагогиката. Обособяване като наука и структурна система. Обект, предмет, цел, задачи и функции. Основни категории – образование, възпитание, обучение.
2. Начална училищна педагогика - обект, предмет, функция, задачи. Учебна дейност в начална училищна възраст – същност, компоненти.
3. Научни методи на педагогическото изследване – методология, методи, етапи, обект, предмет, цел, задачи, хипотеза, критерии и показатели.
4. Общо-психологичен модел на психиката - психични процеси, психични състояния, психични свойства. Сензорни и перцептивни когнитивни процеси - усещане, възприятие, представа, памет.
5. Съзнателни психични процеси - мислене, чувства, въображение и реч. Основни форми на мисленето, мисловни операции.
6. Формиране и изграждане на личността. Описание и анализ на теориите за периодизация на личностното развитие на З. Фройд, Е. Ериксън, Ж. Пиаже и Л. Колбърг. Приложимост и разбиране на етапите на развитие през ранно детство, предучилищна и училищна възраст, юношество и младежка възраст, с акцент върху процесите на идентичност и развитийни кризи.
7. Възпитателен процес – същност, съдържание и структура. Управление на възпитателния процес. Принципи на възпитание - същност и класификация. Методи на възпитание – същност, детерминанти и класификация. Средства на възпитанието.
8. Обучение - същност, етапи и специфика на педагогическото взаимодействие. Учене – същност на процеса и видове. Условия за ефективно учене. Преподаване – същност на педагогическата дейност. Подходи, определящи фактори, функции.
9. Нормативна рамка, принципи за подбор и структуриране на учебното съдържание за начален етап. Целеполагане и структуриране на учебното съдържание. Таксономии на целите на обучението.
10. Форми и системи за организация на обучението. Урокът – същност, структури, типове. Пътища за повишаване ефективността на урока. Класни урочни, неурочни и извънкласни организационни форми на обучение. Компетентности на учителя.
11. Специфика на оценъчно-диагностичната дейност в началното училище. Традиционни и иновационни форми, методи и средства за оценяване в начален етап. Същност, функции, методи, форми и видове контрол и оценка на знанията, уменията и нагласите
12. Възрастово детерминирани методи, техники и подходи на обучение в начален етап. Интерактивни методи на обучение в началния етап на основното образование.
13. Грамотност, видове грамотност, компетентности, образователна нормативна рамка, гарантираща повишаването на грамотността на учениците в начален етап. Дигитални компетентности и дигитална грамотност в начален етап.

14. Приложение на ИКТ в начален етап на образованието - подходи, направления и аспекти на използване на ИКТ, дидактически модели на приложение на ИКТ. Приложения на ИКТ като инструменти за оптимизиране на ученето и повишаване на учебните достижения и приобщаване в общообразователното училище в начален етап.
15. Дистанционно обучение в начален етап - електронно, смесено, мобилно. Същност, характеристики, дейности, възможности и предимства. Системи за създаване на съдържание и управление на учебния процес в начален етап, за представяне на ново учебно съдържание, затвърдяване, контрол и оценка на учениците в начален етап на основното образование.
16. Функция, същност и значимост на играта в детското развитие. Игрови технологии в начален етап. Класификация на игрите. Организация на игрово взаимодействие и педагогическа подкрепа в начален етап.
17. Психологическа готовност на децата за училище, особености в психофизиологията на умствената работоспособност. Темпераментът и характерът като ключови фактори за индивидуалността на човека. Потребностно-мотивационна сфера, ценностна система - същност, видове мотиви, динамика на мотивите. Мотивация за учебна дейност.
18. Емоции и чувства – същност, проявление и характеристика в начална училищна възраст. Емпатия и алтруизъм. Фрустрация и агресия. Роля на учителя при превенция и интервенция на агресивното поведение в училище, приобщаваща нормативна уредба, взаимодействие между институциите при превенция и интервенция на агресия, тормоз и насилие в училище.
19. Приобщаващото образование – образователна реформа, институции, нормативна рамка. Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие - обхват, институции, учебни планове и програми, ред за предоставяне, оценка на потребности, форми на обучение, роля на учителя. Правомощия и задължения на институциите и ред за взаимодействие при деца в риск и за превенция и интервенция на агресията, тормоза и насилието в училище, механизми и алгоритми.
20. Приобщаване в общообразователно училище, процедури за обща и допълнителна подкрепа на ученици със специални образователни потребности и/или обучителни затруднения. Синдром „Дефицит на вниманието и хиперактивност“, аутистичен спектър, сензорни увреждания, дислексия, дисграфия, диспраксия.

ЛИТЕРАТУРА

1. Андреев, М. Образование и общество. Педагогическа социология. С., 2004.
2. Андреев, М. Процес на обучение. С., 2004.
3. Ангелов, Б. Предучилищното образование – ретроспекция, състояние, тенденции, предизвикателства и промени, С., УИ “Св. Климент Охридски”, 2019.
4. Атанасова-Трифенова, М., Л. Пенева, Ю. Стоянова, М. Мутафчиева, И. Янчева. Развитие и учене в ранното детство. С., УИ “Св. Климент Охридски”, 2015.
5. Атанасова-Трифенова, М., Л. Пенева, Ю. Стоянова, И. Янчева, Л. Ядкова, М. Мутафчиева, Н. Колчева. Стандарти за развитие и учене в ранното детство: от раждането до три години. С., Булвест 2000, 2015.
6. Баева, М. Педагогика на приобщаването – включващо образование. С., УИ “Св. Климент Охридски”, 2009.
7. Бут, Т., Айнскоу, М., Кингстън, Д., Индекс на приобщаване, изд. ЦИПО, С., 2006.
8. Гаджалова Д. Л., Компетентностите на приобщаващия учител – послание на приобщаващото образование за приобщаващо общество, Сборник с доклади и добри практики, НАРУ , София, 2020, ISBN 978-619-7534-12-2
9. Генова Р., Електронно списание „i-Продължаващо образование“, Формиране и развитие на четивната грамотност на учениците в начален етап на образование, Методически аспекти, том 17, 2022, <https://diuu.bg/emag/13559/>
10. Георгиев, Л. Психология на развитието и възрастова психология. Издателство ЮЗУ „Неофит Рилски“, 2005.

11. Георгиева-Лазарова С., Л. Лазаров. Информационни и комуникационни технологии в обучението и работа в дигитална среда. Издателство ВТУ, 2017.
12. Гюрова, В., Божилова В., Формиране на умения за учене: Ръководство за преподавателя. Университетско издателство „Св. Кл. Охридски“, С., 2016, ISBN 978-954-07-4065-2
13. Дамянов К., Функционалното оценяване в приобщаващото образование, Изд. Фабрика за книги, С. 2020, ISBN 978-619-230-124-8
14. Данева, М. Й. Исторически обзор инклузивного образования в Болгарии, Сборник статей Международной научно-практической конференции «Перспективы науки и общества в условиях инновационного развития», / 2 ч. - Уфа: Omega science, 2021, ISBN 978-5-907434-23-3
15. Данов, Д., Дигитализация и образование: иновативност, креативност и интеркултурност, София, УИ „Св. Климент Охридски“, 2020.
16. Димитров, Л. За детето, училището и възпитанието. С., 2006.
17. Долто, Фр. Основни етапи на детството. Издателство Колибри. София, 2009.
18. Замфиров, М., Информационни и комуникационни технологии в обучението и работата в дигитална среда за ученици със специални образователни потребности, Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“ София, 2019, ISBN 978-954-07-4696-8
19. Кръстева, А. Интерактивни образователни технологии в началното училище. В.Търново, 2014.
20. Минчев, Б. Обща психология. Издателство Сиела. София, 2006.
21. Николова, М. Р. Станева, Педагогическа психология. Издателство Обнова. Сливен, 2019.
22. Николова, М., Данева, М. Основи на педагогиката. Издателство Обнова. Сливен, 2022.
23. Нунев, Й. Педагогически аспекти на приобщаването и интеграцията в Българското образование, Астарта, Пловдив, 2017.
24. Полихронов, Д., Педагогически технологии за стимулиране на ограмотяването в мултикултурна предучилищна, училищна и семейна среда. Университетско издателство „Св. Кл. Охридски“, С. стр.18, 2021, ISBN 978-954-07-5248-8
25. Стаматов Р., Детска психология, учебник, ISBN 954-459-729-8, Хермес, Пловдив, с. 349, 2000.
26. Стаматов, Р., Манчев, Б. Психология на човека, Хермес, Пловдив, 2003.
27. Стефанова, М. Социална педагогика. Учебник за студенти. Стара Загора, с. 64, 227, 2014.
28. Стефанова, М. Социална педагогика. Учебник за студенти. Стара Загора, с. 64, 227, 2014.
29. Стърнбърг, Р. У. Уилямс, Педагогическа психология. Издателство Изток-Запад. София., 2014.
30. Стърнбърг, Р. Когнитивна психология. Издателство Изток-Запад. София, 2012.
31. Училищна дидактика. Колектив: П. Петров, П.Р. Петров. С., 2016.
32. Училищна педагогика. Колектив: Пл. Радев, Пл. Легкоступ, А. Александрова, Пловдив, 2010.
33. Христов, Г., Методика, модул “Мултикултурна толерантност” по проект “Превенция на насилието в училищата – Гражданско партньорство и контрол, стимулиране демокрацията в обществото” (BG/IX 2006/28), 2006.
34. Чавдарова-Костова, С., Делибалтова, В., Господинов, Б., Педагогика. София: УИ „Св. Кл. Охридски“, стр. 354-355, 2018, ISBN 978-954-07-4328-8
35. Чавдарова - Костова, С. Възпитанието., 2016.
36. Янкулова, Цветкова, Й. Модерни аспекти на психологията на образованието, София., 2006.

СЪСТАВИЛИ: 1.....

(доц. д-р К. Белчева)

2.....

(доц. д-р М. Димитрова)

3.....

(гл. ас. д-р М. Ингилизова)

4.....

(гл. ас. д-р М. Данева)